

Aantekenen

BEZWAARSCHRIFT

Lelystad, 30 januari 2009.

De Minister van VROM, mevrouw J. M. Cramer
t.a.v. RIVM/SEC/Bureau GGO
Postbus 1
3720 BA Bilthoven

Geachte mevrouw Cramer,

Bezwaarschrift tegen een ontwerpbesluit op een vergunningaanvraag voor een categorie 1 veldproef met genetisch gemodificeerde populieren.

De aanvraag is ingeschreven bij DGM/RB onder nr. IM 08-010.

Het betreft een kleinschalige veldproef (categorie 1) met niet-bloeiende genetisch gemodificeerde (gg-) populieren (grauwe abelen).

De populieren hebben een verlaagd ligninegehalte omdat de populieren het enzym cinnamoyl CoA reductase tot expressie brengen. Daarnaast wordt het hpt gen tot expressie gebracht waardoor de populieren resistent zijn voor hygromycine.

De vergunningaanvrager, het Vlaams Instituut voor Biotechnologie, wil nagaan of het hout van onder praktijkomstandigheden geteelde gg-populieren gemakkelijk in bioethanol is om te zetten. Daarnaast wil de vergunningaanvrager gegevens verzamelen over de interactie van de gg-populieren met andere organismen. De aanvrager is voornemens om de werkzaamheden in de **gemeente Noord-Beveland** uit te voeren.

Wij willen niet dat deze gentech populieren, elk ander gentech gewas, -fruit, -boom, gentech bloem, dito zaden of andere afleidingen daarvan, gentech insecten of gentech dieren (klonen), geïmporteerd, op de markt gebracht, bij planten, bloemen en (fruit)bomen gecultiveerd (aangeplant), gefokt (dieren, vissen), gehouden (insecten, bijen) of verhandeld zullen worden in Nederland. Nederland moet gentechvrij blijven, zodat de bodem gespaard blijft van gentech micro-organismen, -virussen, - bacteriën e.d., en het milieu gespaard blijft van ongewilde vermengingen of uitkruisingen via de lucht, bodem (schimmels BV), insecten of (grond)water of anderszins van biologisch -, traditioneel - en gentech zaad en pollen, afleidingen daarvan of andere onvoorziene gebeurtenissen. De biologische - en traditionele landbouw kunnen dan blijven voortbestaan. En dat de veestapel, de insectenwereld, micro-organismen e.d. en wij niet bloot zullen komen te staan aan onverwachte consequenties voor de gezondheid die inherent zijn aan het planten (bodemverontreiniging), verhandelen, consumeren (gezondheid!), loslaten in het milieu van gentech gewassen, -fruit, - bomen, -bloemen, -producten, - micro-organismen e.d., gentech dieren, -vissen en dito insecten e.d., nu en in de toekomst.

Een aantal Gentechnrije Burgers willen niet dat er geknoeid wordt met de blauwdruk van het Leven, het DNA, omdat naar hun mening, dat door God geschapen is.

16 juli 2008: Uitspraak: RvS; uitspraken in zake voorgenomen proefvelden in Werkendam, Venray en Haaksbergen. nummer 200702758/1. Aangespannen door stichting Greenpeace en Stichting VoMiGEN. Onderaan vindt u de prejudiciële vragen. Raad van State gaat met prejudiciële vragen naar het Europese Hof van Justitie en doet dus zelf geen uitspraak.

Voordat het Europese Hof uitspraak heeft gedaan, had u deze vergunning eigenlijk niet kunnen verlenen, want die uitspraak geldt ook voor alle andere proefvelden en u zou moeten wachten tot die uitspraak er is!

http://www.raadvanstate.nl/uitspraken/zoeken_in_uitspraken/zoekresultaat/?zoeken_veld=200702758/1&verdict_id=29504&utm_id=1&utm_source=Zoeken_in_uitspraken&utm_campaign=uitspraken&utm_medium=internet&utm_content=200702758/1&utm_term=200702758/1

*In Nederland komen enkele soorten populieren voor, waaronder de grauwe abeel. Deze soort is een hybride van de ratelpopulier en de witte abeel, die beiden in Nederland voorkomen. **De grauwe abeel kan kruisen met zijn oudersoorten. Verder is de grauwe abeel in staat om zich vegetatief te vermeerderen via wortelstekken. Ook vegetatieve vermeerdering via takken is niet volledig uit te sluiten. Dit alles betekent dat zonder voorzorgsmaatregelen kruisbestuiving en verwildering van de gg-populieren niet uit te sluiten is.***

Cogem advies **KENMERK** CGM/081205-01 <http://www.cogem.net/ContentFiles/081205-01%20categorie%201%20veldproef%20populier1.pdf>

"Bees can visit flowers as far as six kilometres away from their nest. From complete flight records in which bees visited wild and domesticated plant populations, we concluded that bees can mediate gene flow, and potentially allow transgenes to escape over several kilometres," explains icipe scientist Remy S. Pasquet.

<http://www.azom.com/news.asp?newsID=13820>

P70 (= 2 x CaMV 35S), transcriptie promotor, afkomstig uit het *Cauliflower mosaic virus* (CaMV)

"Probably the greatest threat from genetically altered crops is the insertion of modified virus and insect virus genes into crops. It has been shown in the laboratory that genetic recombination will create highly virulent new viruses from such constructions. Certainly the widely used cauliflower mosaic virus is a potentially dangerous gene. It is a pararetrovirus meaning that it multiplies by making DNA from RNA messages. It is very similar to the Hepatitis B virus and related to HIV."

Dr. Joseph Cummins, professor emeritus in genetics from the university of West-Ontario

The use of Cauliflower Mosaic Virus, Joseph Cummins.

Ook een bespreking van de **risico's door Cogem van de 35S bloemkool-mozaiek-virus-promoter is afwezig.**

De gevaren van deze promotor zijn de mogelijkheden van nieuwe recombinant(planten)-virussen, welke toekomstige oogsten kunnen aantasten door epidemieën van nieuwe virussen.

Antibiotica resistentie

Het gaat hierbij om de aantasting van de gebruiksmogelijkheden van de antibioticum waartegen de ingebrachte genen resistentie verlenen: hpt - hygromycine fosfotransferase (hygromycineresistentie).

Tallose instanties, welke zich met gezondheidszorg bezighouden en ook de overheden van diverse landen verzetten zich tegen de aanwezigheid van antibioticumresistentiemerker genen. (Britisch Medical Association, Noorwegen, Oostenrijk, enz.)

Dit verzet berust op de mogelijkheid van Horizontale Genoverdracht. Intussen is deze overdracht, de overdracht van een gen vanuit een plant naar een micro-organisme, verscheidene malen aangetoond: door Kirsten Schlüter in 1994: van aardappel naar de bacterie *Erwinia*;

- Kornelia Smalla in 1998: van suikerbiet naar de bacterie *Acinetobacter*;
- Derry K. Mercer in 1999: Free DNA naar de bacterie streptococcus in menselijk speeksel.

We memoreren ook nog T. Hoffman in 1994: overdracht van plant naar schimmel. In alle gevallen gaat het om in de plant ingebrachte plasmide - DNA naar het ontvangende micro-organisme/de bacterie. Als de ontvanger een bacterie is, dan komt dit plasmide - DNA in de bacterie terecht, en is daardoor zeer gemakkelijk voor verdere verspreiding naar pathogene bacteriën (ziekteverwekkers) beschikbaar.

In België is deze proef verboden;

De ministers Laurette Onkelinx (Volksgezondheid) en Paul Magnette (Klimaat en Energie) weigerden de aanvraag.

Voor die weigering haalden de ministers drie argumenten aan:

Het dossier bevat geen specifiek evaluatieprotocol voor de weerslag op microben in de bodem, en voor de risico's indien de populieren ongewoon zouden reageren op ziekten en klimaatstress.

Bij de ontwikkeling van de bomen is een '[merkergeren](#)' ingebracht voor resistentie tegen een antibioticum. Dat zou botsen met de wettelijke vereiste om het gebruik van dergelijke genen tegen eind 2008 te laten uitdoven.

Het publiek uitte meer dan 40 opmerkingen over de ontwikkeling van agrobrandstoffen. De ministers vinden die gewettigd en willen geen toelating geven zolang er geen kader is om op die verzoeken een antwoord te bieden.

Biobrandstoffen zijn een heel omslachtige manier om zonne-energie te benutten. Uit een liter biobrandstof haal je met een uitstekende verbrandingsmotor ongeveer 3,5kWh energie. Uit een zonnepaneel van een vierkante meter haal je (in Nederland) per jaar 150 kWh. Hoeveel landbouwoppervlak heb je nodig voor 43 liter biodiesel?

The risks associated with reduced-lignin GM trees include trees which are weakened structurally and which are more vulnerable to storms. Reduced lignin trees are more susceptible to viral infections. Reducing lignin can reduce trees' defences to pest attack, leading to increased pesticide use. Low-lignin trees will rot more readily, with serious impacts on soil structure and ecology. If reduced-lignin GM trees were to cross with forest trees these impacts would not be limited to plantations. Although reduced lignin GM trees might be less competitive than native trees, the GM trees would be planted in vast numbers. If the plantation was near to a small population of native trees of the same species, the GM trees could overwhelm the reproduction of same-species native trees. Trees that cannot resist storms and which are at risk from attack by pests and viral infections could take over ecosystems and wipe out same species native trees locally. They could also lead to a rapid increase in insect populations.

Focusing narrowly on lignin as the cause of pollution from pulp mills, GM proponents can argue that reducing the amount of lignin in trees is a reasonable solution. They overlook other possible solutions such as using crops like hemp which have lower levels of lignin than trees. Growing plantations of GM trees with reduced lignin fail to address any of the environmental and social problems that industrial plantations cause to local communities. Rather than asking questions about the nature of the global pulp and paper industry for which they are working, forestry scientists are asking whether genetically modifying trees for reduced lignin will work. blz. 22.

Als herhaald en ingelast te beschouwen; GENETICALLY MODIFIED TREES

The ultimate threat to forests, <http://www.wrm.org.uy/subjects/GMTrees/text.pdf>

Lignine zorgt ervoor dat de boom recht blijft staan en tegen ziektes bestand is”, zegt ook Anne Petermann van het Global Justice Ecology Project in een persbericht.

Ons commentaar; redenen om deze proef niet uit te voeren! Wij vinden, dat de vergunning niet verleend mag worden.

Tot slot: Prinses Irene over duurzaamheid:

*Mijn visie van duurzaamheid is:
een duurzaam welzijn voor álle levende wezens. Dwz planten, dieren, mensen, álle
leven.*

*De Zuid Afrikaanse Zulu, de wijze professor Koka zei: I am because nature is and
because it is I am.*

<http://www.natuurcollege.nl/viewer/file.aspx?fileinfoid=90>

I think that I shall never see
A poem lovely as a tree
A tree whose hungry mouth is prest
Against the earth's sweet flowing breast;
A tree that looks at God all day,
And lifts her leafy arms to pray;
A tree that may in Summer wear
A nest of Robins in her hair;
Upon whose bosom snow has lain;
Who intimately lives with rain.
Poems are made by fools like me,
But only God can make a tree.

Joyce Kilmer (1886–1918)

Vriendelijke groet,

Miep Bos, ook namens Wieteke van Dort, Stichting Ekopark (machtiging en statuten reeds in uw bezit), en namens De Gentechvrije Burgers/The GMO-free Citizens, Europees Consumentenplatform. 8226 LC Lelystad

miep@gentechvrij.nl

www.gentechvrij.nl

<http://www.gentechvrij.nl/thegmofreecitizens.html>

N.B. Titels van genoemde documenten:

- Kirsten **Schluter**: "Horizontal" Gene Transfer from a Transgenic Potato Line to a Bacterial Pathogen (*Erwinia chrysanthemi*) Occurs- if at all - at an Extremely Low Frequency. Biotech. 13/Oct. 1995;
- Derry K. **Mercer**, et al. Applied and Envir. Microbiology, Jan. 1999: Fate of Free DNA and Transformation of the Oral Bacterium *Streptococcus gordonii* DLI by Plasmid DNA in HUMAN SALIVA.
- F. Gebhard and K. **Smalla**: Transformation of *Acinetobacter* sp. Strain BD413 by Transgenic Sugar Beet DNA. Appl. AndEnv. Microbiology Apr. 1998
- House of Lords June 1998: Resistance to antimicrobial Agents: par.6: **Smalla**: Natural background of bacterial antibiotic resistance genes in the environment and the size of the problem.
- etc. (meerdere documenten van Smalla).